

Yayın: NBE - Ekonomi Gazetesi

Dosya Konusu: Enerjide Büyük Dönüşüm

Şirket: Borusan EnBW Enerji

Sözcü: Borusan EnBW Enerji Genel Müdürü Enis Amasyalı

1. Kısaca firmanızı tanıtarak enerji sektöründe faaliyet gösterdiğiniz alana dair bizi bilgilendirir misiniz?

Borusan EnBW Enerji olarak faaliyetlerimizin 15. yılını kutladığımız bu yıl, 13 yenilenebilir enerji tesisimizle toplam 740 MW kurulu güce ulaştık. Rüzgar, güneş ve hidroelektrik enerjiye dayalı, tamamı yenilenebilir enerji üretimimizle, ülkemizin ve dünyanın sürdürülebilirliği için değer yaratmaya devam ediyoruz. Sektördeki kapasitemiz ve yetkinliklerimizle enerji sektöründe tamamlayıcı iş alanlarında da fırsatları takip ediyoruz. Bu kapsamda elektrikli araç şarj istasyonları ağı sektöründe kurulumlarımıza devam ediyor, Türkiye’de ulaşım sektöründeki elektrifikasyon alt yapısının oluşmasına güçlü destek veriyoruz.

2. Yıllık enerji üretim kapasiteniz nedir? 2023 ve bu yılın ilk yarısındaki çalışmalarınız hakkında neler söylemek istersiniz?

Yıllık 2 TWh’in üzerinde yenilenebilir enerji üretim kapasitesine sahibiz. Bu üretim kapasitemizle yenilenebilir enerji tesislerimiz yaşam döngüleri boyunca, 54 milyon ağacın yutak etkisine eşit bir etki yaratıyor. Mevcut portföyümüzü geliştirmek ve çeşitlendirmek üzere yenilenebilir enerji yatırımlarımıza devam ediyoruz. Sahada devam eden yatırımlarımızın tamamlanması ile kurulu gücümüzü bu yılın sonunda 855 MW’a, 2025 yılında da 935 MW’a çıkaracağız. Elektrikli araç şarj istasyonları kurulumunda da özellikle hızlı şarj alanında yatırımlarımıza hız verdik.

Borusan EnBW Enerji olarak, ülkemizin yeşil dönüşümüne ve yenilenebilir enerji hedeflerine ulaşmasında önemli bir rol üstlenmeye devam ediyoruz. Yatırımlarımız tüm hızıyla devam ediyor. Saros RES yardımcı kaynak (hibrit) GES projemiz, 94 MW’lık bir ek kapasite ile Türkiye’nin en büyük RES-GES hibrit tesislerinden biri. 2023 yılında başlattığımız saha çalışmalarımızda sona yaklaştık. Kısa süre önce de 116 MW kurulu güce sahip yeni rüzgâr enerji santrallerimiz için 120 milyon dolarlık finansman sağladık. Bu yatırımlarımızdan biri Tekirdağ’da Çorlu ve Muratlı ilçeleri arasında yer alan ve bu yıl 10. yaşını kutladığımız Balabanlı RES tesisimizin kapasite artışı projesi. Bu tesisimizde 36 MW gücünde kapasite artışı gerçekleştireceğiz. Diğer projemiz ise Sivas’ın Gürün ilçesinde kurulacak Pelit RES. 80 MW kurulu güce sahip olacak bu santralimiz, aynı zamanda İç Anadolu bölgemizdeki ilk projemiz olma özelliğine sahip.

Ayrıca, 400 MW kurulu gücünde depolamalı rüzgar enerji santrallerimiz için ön lisans kapsamında geliştirme ve planlama çalışmalarına devam ediyoruz. Bu yatırımlarımızla birlikte, hem enerji üretim kapasitemizi artırarak ülkemizin enerji ihtiyacına daha etkin bir şekilde cevap verecek hem de sürdürülebilir bir gelecek için önemli adımlar atacağız.

3. Karbon ayakizini azaltma ve yeşil enerji üretimi için yaptığınız tüm çalışmaları anlatır mısınız? (Yatırım miktarları ve yeni tesisler odağında)

Bugüne kadar enerji sektörüne yaptığımız 1 milyar ABD doları üzerinden bir yatırım yaptık. Yenilenebilir enerji alanında yatırımlarımız tamamlandığında 1352 MW'lık bir güce sahip olacağız.

Tüm çalışmalarımızı grubumuzun insan, iklim ve inovasyon odaklı sürdürülebilirlik stratejisi ile paralel olarak hayata geçiriyoruz. Ülkemizin yeşil enerji dönüşümüne öncülük ederek yenilenebilir enerji üretimimizle sürdürülebilir bir geleceğe katkıda bulunmak şirketimizin temel stratejisini oluşturuyor. Ekonomimizde tüm sektörler için vazgeçilemez bir girdi olan elektrik enerjisinin, yenilenebilir kaynaklardan sağlanması yeşil ekonomiye geçişin temelidir. Bu ana faaliyet alanımızda yarattığımız etki 1,3 milyon ton karbon salımının önlenmesi eşdeğerindedir. Gold Standard Karbon ve I-REC (Uluslararası Yenilenebilir Enerji) sertifikaları ile müşterilerimizin karbonsuzlaşma hedeflerini sağlamasına da katkıda bulunuyoruz.

Böylesi bir fayda sağlarken, tüm yatırım ve işletmelerimizin de doğada en az iz yaratacak şekilde yürütülmesinin sağlanması sürdürülebilirlik yaklaşımımızın özüdür. Faaliyetlerimizin her aşamasında sürdürülebilirlik ilkelerini benimseyerek, yenilenebilir enerji tesislerimizi işletiyor, kendi faaliyetlerimizin karbon ayak izini düşürmek için enerji verimliliğinden, döngüsel ekonomi ve biyoçeşitliliğe farklı başlıklarda çalışmalar yürütüyoruz. Yatırımlarımızı genişletiliyor, kaynaklarımızı çeşitlendiriliyor, ülkemizin yerli ve doğal kaynaklarının verimli kullanımı ve sürdürülebilir kalkınması için her geçen gün daha fazla sorumluluk alıyoruz.

Enerji verimliliği konusunda farkındalık artırıcı çalışmalar ile iyileştirme projeleri yürütüyoruz. Tesis içi tüketimimiz ve depo alanlarında enerji tasarrufuna ilişkin farkındalık çalışmaları gerçekleştiriyoruz. Tesislerimizde iç enerji tüketiminin azaltılmasına ilişkin araç tüketimlerimiz de dahil olmak üzere önlemler alıyoruz. Tüm kontrol binalarımızda enerji verimliliğini artıracak analizler yapıp projeler geliştiriyoruz. Bandırma RES tesisimizin kontrol binası LEED Gold sertifikası alan ilk rüzgar enerji tesisi yerleşkelerinden biri oldu. İlk tesisimiz Bandırma RES'i takiben sonraki yıllarda da 4 rüzgar enerji tesisimizde daha LEED sertifikası alındı. Bu kapsamda yapılan çalışmaları ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemleri Standardı çalışmamız için de bir altyapı oluşturdu. Mevcut durum itibarıyla, tüm tesislerimiz ISO 50001 sertifikası aldı.

Yatırımlarımıza yön verirken geleceğin iş alanlarını dikkatlice analiz ediyor, yol haritamızı bu doğrultuda çiziyoruz. Elektrifikasyonun ülkemizde yaygınlaşmasına güçlü bir destek vermek üzere Elektrikli Araç Şarj İstasyonları İşletmeciliği yapmak üzere çalışmalarımıza 2023 yılında hız verdik. Elektrikli araç şarj istasyonu ağıımız için 2030 yılına kadar önemli bir yatırım yapmayı planlıyoruz. Bu sürecin en önemli parçalarından biri iş birlikleri. Petrol Ofisi Grubu ile elektrikli araç şarj istasyonları alanında önemli iş birliğine imza atmıştık. Buna göre ilk aşam*ada, Petrol Ofisi'nin Türkiye genelindeki 2 bin akaryakıt istasyonu arasından önceliklendirilen lokasyonlarda kurulumlarımızı yapmaya devam ediyoruz. Ayrıca, Borusan Otomotiv ile yaptığımız iş birliği ile Borusan Otomotiv yerleşkelerinde kurulumlar yürütüyoruz. Otoyollar, alışveriş merkezleri ve organize sanayi bölgeleri gibi farklı yerleşkeler için de yatırımlarımız devam ediyor.

İnsan alanında, iklim krizi nedeniyle gün geçtikçe yeni enerji yatırımlarının daha fazla odağı haline gelen yenilenebilir enerji sektöründe yeşil yaka istihdamının da katlanarak artması gerekecek. Bu alanda Kız Öğrencilerin Enerjisi Yeşil Yakanın Yeni Gücü projemiz şirketimizde sahada çalışan kadın çalışanların artmasında bir itici güç oluşturdu. Projemiz yeni okullarımızın sürece dahil olmasıyla giderek etki alanını genişletiyor.

Ayrıca, İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği (SKD Türkiye) tarafından hayata geçirilen DUYARLI OL! projesi kapsamında Altın Sertifika almaya hak kazandık. DUYARLI OL! projesinde alınabilecek en yüksek seviye sertifika olan Altın Sertifika, yönetim, sürdürülebilir satın alma, enerji yönetimi, su yönetimi ve atık yönetiminden oluşan beş başlıkta kurumlara verilen tüm hedeflerin yerine getirilmesi durumunda kurumlara veriliyor.

4. Türkiye'nin enerji dönüşümündeki yol haritası ve dünyadaki gelişmeler ışığında, düşüncelerinizi, firma stratejilerinizi ve hedeflerinizi açıklar mısınız?

Enerji sektörü küresel sürdürülebilirlik hedeflerinin etkisiyle dünyada köklü bir değişim sürecinden geçiyor. Ülkemizde ise 2022 yılında açıklanan Türkiye Ulusal Enerji Planı, 2053 Net Sıfır Emisyon Hedefi doğrultusunda enerji sektörünün dönüşümüne yönelik bir kapsamlı bir yol haritası sunuyor. Plan, ülkemizin yenilenebilir enerji potansiyelinden yola çıkarak, güçlü politika desteği ve stratejik önlemler, enerji sistemine esneklik ve depolama çözümleriyle yenilenebilir enerjinin üretimdeki payının artırılması konusundaki politika kararlılığını gösteriyor. Bu Plan'a göre ülkemiz 2035 yılına kadar yenilenebilir enerji alanında rüzgar enerjisinde 29,6 GW, güneş enerjisinde ise 52,9 GW, hidroelektrikte 35,1 GW ve jeotermal ve biyokütle enerjisinde ise 5,1 GW kurulu güce ulaşmayı hedeflemektedir.

Ülkemizde uygulanan ilk dönem Yenilenebilir Enerji Destekleme Mekanizması (YEKDEM), rüzgar enerjisi sektöründe yerli üretimi desteklerken, ülkemizde, bölgenin enerji istikrarına da önemli bir katkı oluşturacak seviyede güçlü bir rüzgar ekosisteminin oluşmasını sağladı. Türkiye Ulusal Enerji Planı'ndaki hedeflere ulaşmak için her yıl ortalama 1.500 MW rüzgar, 3.200 MW mertebesinde güneş enerji tesisi devreye alınması hedefleniyor. Depolamalı yenilenebilir enerji projeleri, lisanssız öztüketim projeleri, hibrit projeler, kapasite artışı projeleri, YEKA ihaleleri, yenilenebilir enerji sektöründe yatırımların geleceğini şekillendirecek. Diğer yandan, AB Rüzgar Paketi kapsamında düşünüldüğünde, ülkemizdeki rüzgar enerjisi sanayisinin, AB için rüzgar enerjisi ekipman üretiminin desteklenmesinde kritik bir rol oynar hale gelmesi, bu alandaki gelişmeleri de destekleyecektir.

Borusan EnBW Enerji olarak, ülkemizin özellikle rüzgar ve güneş enerji alanındaki stratejik hedeflerine ulaşması ve yenilenebilir enerji potansiyelini en verimli şekilde değerlendirmek üzere portföyümüz geliştirme ve çeşitlendirme çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Yatırım ve geliştirme aşamasındaki yenilenebilir enerji projelerimiz de bu doğrultuda planlanmaktadır. Bir yandan 1352 MW kurulu gücündeki portföyümüzü hayata geçirirken, diğer yandan yeni yatırım fırsatlarını da değerlendirerek ülkemizin hedeflerine ulaşmasına destek olmaya devam edeceğiz.

5. Enerji sektöründe, üretici olarak resmi makamlar aracılığı ile çözülmesini beklediğiniz ve sektöre katkı sağlayacak en önemli problemleri nelerdir?

Tüm dünyada, yeşil ekonomiye geçişte, başta rüzgar enerjisi ve güneş enerjisi olmak üzere enerjinin dönüşümünü sağlamak ana hedeftir. Geçmişte de tecrübe edilen zorluklar ve engeller, bu enerji dönüşümü döneminde de yaşanmaktadır.

Bu dönemde, kamu, finansman kuruluşları ve yatırımcıyı ortak paydada buluşturan ve şeffaf yönetilen mekanizmaların devreye alınması sektördeki yatırımların önünü açacaktır. Bu çerçevede sürdürülebilir yatırım ve finansman modellerinin geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Diğer yandan izin süreçlerinin yalınlaştırılarak hızlandırılması ve yatırım öngörülebilirliğini artıracak piyasa koşullarında fiyat oluşturan liberal ve derin bir enerji piyasasının gelişiminin sağlanması yatırımları ivmelendirecektir.

Hedeflerle uyumlu, takvim ve başvuru koşulları çerçevesi netleştirilmiş kapasite tahsis süreçlerinin planlanması yatırımların öngörülebilirliği açısından önemlidir. Tüm yatırım sürecinin şeffaf olarak takibi ve yatırımı yükümlülüklerini yerine getirmeyen yatırımcılar için etkili yaptırımlar ve bu projelerin yeniden kapasite tahsisine açılması gibi önlemler alınmalıdır. Yenilenebilir enerji kurulu gücünün artışına paralel olarak şebeke esnekliğinin artırılması ve yeşil şebekeye geçiş kapsamında talep tarafı yönetimi, komşu ülkelerle enterkonneksiyon kapasitesinin artırılması ve depolama gibi çözümlerin devreye alınması enerji güvenliği açısından kritik önemdedir. Depolamalı yenilenebilir enerji üretim tesisleri detay mevzuatın kısa sürede tamamlanması gerekmektedir.

Fiyatların arz ve talep dengelerine göre belirlenmesi, çapraz sübvansiyonların kaldırılması, EÜAŞ'ın ve BOTAŞ'ın marjinal maliyetlere dayalı bir fiyatlama metodolojisi benimsemesi ve EÜAŞ'ın kaynak optimizasyonu çerçevesinde üretim planlaması yapması gerekmektedir. Piyasaya olası yeni fiyat krizleri nedeniyle müdahalelerin hangi koşullarda ne seviyede ve ne süre ile yapılabileceğinin nitelik ve nicelik olarak tariflenmesi piyasa öngörülebilirliğini artıracaktır.

Maliyet bazlı tüketici tarifelerine geçilmesi, kırılgan tüketicilerin piyasa dışındaki kaynaklar ve sosyal tarifeler aracılığıyla desteklenmesi bu alanda gerçekleşmesi beklenen diğer önemli gelişmelerdir.

Orta ve uzun vadede yeşil hidrojen ve küçük modüler nükleer reaktörler gibi yeni iş modellerine yatırımı mümkün kılacak enerji ekosisteminin geliştirilmesi, gerekli idari ve teknik çerçevenin belirlenmesi 2053 Net Sıfır Emisyon hedefimize ulaşırken enerji dönüşüm yolculuğumuzu destekleyecektir.

Kurulu gücün artışında ve elektriği temiz enerji kaynaklarından üretmede en çok tercih edilen araçlardan biri olan Yenilenebilir Enerji Tedarik Anlaşmaları (YETA) kapsamında mevzuat yapısının ve öngörülebilirliğin geliştirilmesi önem arz etmektedir.

AB düzenlemeleri ile uyumlu, ülkemizin piyasa ve iş dinamiklerine uygun Emisyon Ticaret Sistemi'nin 2024 yılında EPIAŞ dahilinde kurulması ve işler hale getirilmesi, Yeşil Dönüşüme katkı sağlayacak İklim Kanunu'nun yayınlanması, YEK-G ve gönüllü karbon piyasalarının Avrupa Enerji Sertifikası Sistemi'ne (EECS) entegre edilmesi yine sektörün beklentileri arasındadır.

Diğer bir açıdan, bu yeşil dönüşümde bir nevi yeni dönemin yakıtları benzetmesini yapacağımız kritik minerallerin (nadir toprak elementlerinin) tespiti, arz güvenliği sağlamak üzere strateji ve politikaların geliştirilmesi sektörü bir adım öteye taşıyacaktır.

İleri veri analitiği kullanan ve dijitalleşen bir sektör için nitelikli insan kaynağının oluşturulması amacıyla eğitim ve lise/üniversite/sanayi iş birliği platformlarının tasarlanması ise bu zincirin önemli halkalarından biridir. Kapsayıcılık açısından bakarsak, rüzgar türbin teknolojilerinde bu gelişim, iklim krizi nedeniyle gün geçtikçe daha çok yeni enerji yatırımların odağı olan yenilenebilir enerji sektöründe yeşil yaka istihdamın da katlanarak artması gerekecek. Yapılan işlerin

kapsamın açısından bakıldığında, yenilenebilir enerji sektörü, enerji sektörünün geneline göre, toplumsal cinsiyet eşitliği kapsamlı büyümeye daha da çok olanak sağlayacaktır.
